

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 27 stycznia 2023 r.

Poz. 462

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NK.II.4131.35.2023.DM WOJEWODY PODLASKIEGO

z dnia 27 stycznia 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40)

stwierdzam nieważność

§ 3 ust. 4, § 4 ust. 2 pkt 3 oraz § 5 ust. 3 załącznika do uchwały NR XL/288/22 Rady Gminy Szumowo z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie określenia rodzajów świadczeń przyznawanych w ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli oraz warunków i sposobu ich przyznawania.

UZASADNIENIE

W dniu 29 grudnia 2022 r. Rada Gminy Szumowo podjęła uchwałę NR XL/288/22 w sprawie określenia rodzajów świadczeń przyznawanych w ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli oraz warunków i sposobu ich przyznawania, która wpłynęła do organu nadzoru w dniu 30 grudnia 2022 r.

Przeprowadzona analiza wykazała, iż podjęta została z istotnym naruszeniem prawa, w związku z czym w dniu 26 stycznia 2023 r. wszczęte zostało postępowanie nadzorcze. Zgodnie bowiem z art. 82 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, uchwała organu gminy sprzeczna z prawem jest nieważna. O nieważności uchwały w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia jej doręczenia organowi nadzoru.

Po dokonaniu analizy formalno-prawnej należało przyjąć, iż zachodzą przesłanki stwierdzenia jej częściowej nieważności z powodu istotnego naruszenia prawa, tj. art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 poz. 1762 z późn. zm.).

Stosownie do brzmienia art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela niezależnie od przysługującego nauczycielowi i członkom jego rodziny prawa do świadczeń z ubezpieczenia zdrowotnego, organy prowadzące szkoły przeznaczają corocznie w budżetach odpowiednie środki finansowe z przeznaczeniem na pomoc zdrowotną dla nauczycieli korzystających z opieki zdrowotnej oraz określają rodzaje świadczeń przyznawanych w ramach tej pomocy oraz warunki i sposób ich przyznawania. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, zachowują nauczyciele po przejściu na emeryturę, rentę lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne bez względu na datę przejścia na emeryturę, rentę lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne (ust. 4).

Z redakcji zacytowanego wyżej przepisu wynikają dla organu prowadzącego - w tym wypadku kompetencje organu prowadzącego wykonuje Rada Gminy Szumowo - dwa obowiązki. Pierwszy, dotyczący corocznego przeznaczenia w budżetach odpowiednich środków finansowych z przeznaczeniem na pomoc zdrowotną, powinien być zrealizowany przez Radę poprzez zabezpieczenie w budżecie odpowiednich środków w drodze uchwały budżetowej. Drugi zaś obowiązek, dotyczący określenia rodzaju przyznawanych świadczeń, a także warunków i sposobu ich przyznania, wymaga podjęcia uchwały będącej aktem prawa miejscowego. Równocześnie podkreślenia wymaga, że z normatywnego charakteru przedmiotowej uchwały wynika konieczność formułowania jej postanowień na podstawie i w granicach upoważnienia ustawowego.

Oznacza to, że w jej treści nie mogą znaleźć się regulacje nie znajdujące uzasadnienia w normie zawierającej delegację ustawową do jej podjęcia.

Dokonana analiza formalnoprawna wykazała niżej opisane naruszenia.

W § 4 ust. 2 pkt 3 Rada przyjęła, iż jednym z elementów załącznika do wniosku o przyznanie pomocy zdrowotnej jest „*oświadczenie o dochodach brutto, przypadających na członka rodziny*”.

Należy podkreślić, iż niniejsza regulacja została podjęta bez podstawy prawnej. Przepis delegujący do wydania aktu nie przewiduje możliwości uzależnienia wysokości pomocy zdrowotnej dla nauczycieli od wysokości dochodu w przeliczeniu na jednego członka gospodarstwa domowego, jak również nie uprawnia prawodawcy lokalnego do żądania od wnioskodawcy informacji w zakresie przypadającego na członka rodziny dochodu.

Żądanie danych w powyższym zakresie jest ponadto sprzeczne z regulacjami prawa wspólnotowego. Należy wskazać, że w dniu 24 maja 2016 r. weszło w życie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U. UE. L z 2016 r. 119.1), zwanego dalej „*RODO*”.

Wejście w życie przepisów unijnych determinuje zatem zakres i podstawy przetwarzania danych osobowych osób fizycznych. Zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. c i e oraz ust. 3 RODO przetwarzanie jest zgodne z prawem wyłącznie w przypadkach, gdy - i w takim zakresie, w jakim - spełniony jest co najmniej jeden z poniższych warunków: przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze lub przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Podstawa przetwarzania, o którym mowa w ust. 1 lit. c i e, musi być określona: w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator. Cel przetwarzania musi być określony w tej podstawie prawnej lub, w przypadku przetwarzania, o którym mowa w ust. 1 lit. e - musi być ono niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Podstawa prawna może zawierać przepisy szczegółowe dostosowujące stosowanie przepisów niniejszego rozporządzenia, w tym: ogólne warunki zgodności z prawem przetwarzania przez administratora; rodzaj danych podlegających przetwarzaniu; osoby, których dane dotyczą; podmioty, którym można ujawnić dane osobowe; cele, w których można je ujawnić; ograniczenia celu; okresy przechowywania; oraz operacje i procedury przetwarzania, w tym środki zapewniające zgodność z prawem i rzetelność przetwarzania, w tym w innych szczególnych sytuacjach związanych z przetwarzaniem, o których mowa w rozdziale IX.

Prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego muszą służyć realizacji celu leżącego w interesie publicznym oraz być proporcjonalne do wyznaczonego, prawnie uzasadnionego celu. Ponadto zgodnie z art. 9 ust. 1 powołanego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady: „Zabrania się przetwarzania danych osobowych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych oraz przetwarzania danych genetycznych, danych biometrycznych w celu jednoznacznego zidentyfikowania osoby fizycznej lub danych dotyczących zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej tej osoby”. W myśl natomiast art. 9 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady „Dane osobowe, o których mowa w ust. 1, mogą być przetwarzane do celów, o których mowa w ust. 2 lit. h), jeżeli są przetwarzane przez - lub na odpowiedzialność – pracownika podlegającego obowiązkowi zachowania tajemnicy zawodowej na mocy prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego, lub przepisów ustanowionych przez właściwe organy krajowe lub przez inną osobę również podlegającą obowiązkowi zachowania tajemnicy zawodowej na mocy prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego, lub przepisów ustanowionych przez właściwe organy krajowe”.

Z kolei Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie w wyroku z dnia 17.02.2021 r., sygn. akt II SA/Rz 1360/20 zauważył, iż ww. oświadczenie o dochodach jest bezpodstawne – stanowi to przekroczenie uprawnień bez delegacji ustawowej w tym zakresie.

Następnie regulacja zawarta w § 3 ust. 4 regulaminu zgodnie z którym „*wysokość przyznanego świadczenia w ramach pomocy zdrowotnej jest uzależniona od wysokości środków finansowych, zaplanowanych na ten cel w budżecie Gminy Szumowo, liczby złożonych oraz pozytywnie rozpatrzonych wniosków i nie może przekroczyć 1 500 zł.*”, nie mieści się w zakresie upoważnienia ustawowego, określonego w art. 72 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela. Powołany przepis upoważnia radę wyłącznie

do ustalenia rodzajów świadczeń przyznawanych w ramach tej pomocy oraz warunków i sposobu ich przyznania. Natomiast ustalenie granic wysokości pomocy nie jest ani „rodzajem świadczenia” (gdyż to pojęcie obejmuje wyłącznie formę pomocy - finansową lub rzeczową), ani „warunkiem” przyznania pomocy (warunek, to bowiem przesłanka, jaką spełniać musi nauczyciel, aby skutecznie ubiegać się o pomoc określoną w uchwale, np. długotrwała choroba, zakup lekarstw itp.), ani też „sposobem przyznawania pomocy”. Z dyspozycji tego przepisu nie wynika uprawnienie dla rady do uregulowania w drodze aktu prawa miejscowego granicy wysokości świadczenia przyznawanego w przedmiotowym zakresie.

Za niezgodne z prawem uznać należy również ograniczenie przez Radę organu wykonawczego, co do możliwości przyznania pomocy osobie uprawnionej *„nie częściej niż raz w roku”* (§ 5 ust. 3 Regulaminu). O ile możliwy jest do zaakceptowania termin instrukcyjny na składanie wniosków (do dnia 31 października danego roku budżetowego), wskazany przez Radę w § 5 ust. 1 załącznika uchwały, to uwzględniając cel udzielanej pomocy oraz możliwość wystąpienia potrzeby jej udzielenia, ingerencję Rady w samodzielność działania organu wykonawczego poprzez ograniczenie możliwości przyznania pomocy wyłącznie raz w roku - z uwagi na tak określoną cykliczność złożenia przedmiotowego wniosku - uznać należy za wykraczającą poza ramy delegacji ustawowej wyrażonej w art. 72 ust. 1 ustawy.

Resumując, w ocenie organu nadzoru, Rada w wyżej wymienionym zakresie przekroczyła upoważnienie ustawowe wynikające z art. 72 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela w związku z art. 7 Konstytucji RP, co stanowi istotne naruszenie prawa. W konsekwencji, stwierdzenie nieważności wskazanej części uchwały jest konieczne i w pełni uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

z up. Wojewody Podlaskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli
Zofia Silwonik